

Stjepan BENZON, (1921—)
Split

ČAKAVSKE ELEGIJE

J U T R O

Sunce se smije: čiri
u moju sobu,
viri
u konöbu,
di su o' vina bačve,
o' ũja naëve.

Jür dāvno se ustāla mater,
i čaća. Ne otvāran ponīstru,
ma vidin:
mater vazēla konīstru
i grē u poje.

Brat mi se mlaji diga:
u fabriku će otīć.
Teta vazēla sić
za na funtānu ić.

Ić-ić-ić...
Škrīpje,
piva
stāri sić
kā tīć.

GREŇ U ĐENAŽIJU

GrěŇ ja
izutra
u đenâžiju.
Mater m'e dāla
dva dinara
o' srebra.

Nà noge šest kilometri:
bôrša s líbriman
tuče o lebra,
ma me ne bolī.

Kako bi me moglo bolit,
ka' me mater
voli,
i misli na me:
dok ne arivân naza',
ona će se brigat.

Ja to znan, i zato san
sve naučī':
profesūr me nēće
spora' moje linosti
kaštigāt!

MARENDA U SKULU

Drugi, ča su bogatīji bīli,
za vrīme marēnde
u skūlu
su jīli
pršut
i kruz
bīli,
bīlji o' lancúna.

Ja bi', iza kantúna
o' zīda,
jī' sūve smökve, brzo,
ka o' stīda.
I sīt bi' bī.

I o' svī' bi' sitlji bī.
Nekā san se kā srāmi',
znā' san da mi mater
višje nī mogla dat:
šaku smokav,
ča su znale
u žep
i moje srce
stāt.

NAŠA BATELINA

Bogatiji su jemāli pribīla jīdra
i vèle motorīne,
a mi bokunič dēbule
batelīne.

Oni su mogli pārtit
di su otīli,
a mī smo po vāli mālon
vozīt se smīli.

Oni su lipju ribu lovīli,
jerbo su partīvali dāje.
Mī smo s gīrican kuntēnti bīli,
i jīli ji' slāje.

VINO

Svakeg se dana čāča
u konōbu kalāje.
Iž njē se s vīnon vrača
i brontulāje
sebi u bradu,
al' da i mī čujemo:
»Još mrvu vina jēma,
a jemātva
u listopadu!«

On to uvik isto
voli reć,
pa makār će vina dotēc
i pritēc.

AKVAREL

Kučica smišna, siromäška.
Dvõr pûn lita, krcät
sunca.

Nasrî' skalîni
kuma Pășkva
trîbi trî kvârta
sardelîni.
Brânčan se u míru,
lîpo
gostî mäška.

Ka' se u dèvet i pol
näjdu na marêndi,
u smîju i glêndi,
kuma Pășkva
i muž jon Felícjo,

najsitija će bit
stâra debëla
mäška.

B A T A N A

Ribar sidi
jema batânu:
daske jon škûre,
i višje je na njõn pitûre
vên ça ona vrîdi.

Batâna stâra
puna vrîža,
u njõn òsti,
feralíc
i zakr̥pjena mrîža.

Al' ka' š njõn
grê na špáre ol' gîre,
sunce jon pozlâti
svè síde madíre:
zabalâ na vâl

batâna kê cûra,
i u stô kolûri
luštrã se pitûra.

I ka' bude ùmra
jednêga tûžneg dâna,
umrît êe skûpa š njîn
i batâna.

PRAMALIČE

Jô profûma, ça ga dãje
cvíêe. Pramaliêe.
Slíêe
na vřj vřja mûrve
    u đardîn
gãrdelin.
Dica
cvitãdu u mãlin špôrkin
vêštan
    u đardîn
    i na mûl.
Belãj ôdni jûgo,
bûru.
Svãka vêšta
u kolûru.
Fêšta.

DEVETO DITE

Bit êe jíca,
bit êe píca:
u kuçi kum-Frãně
sríca.

Blãgo çãci,
ko êe š njîn!
Ôl' je mãla novitãd:

četêr cèri,
četêr sîna
jùr je jemâ,
rodí' mu se
pêti sîn:
dêve' dicě
jěma sad!

Bît će jíca,
bît će píca.
Vesêje u kâli:
kum-Frâni se rodí'
jošćéc jedân,
i tó pětí,
berekîn mâli!...

B E P O

Stâri šjor Bepo
pjuca i rîpje:
u prsîman mu
ništo
škrîpje.

Kroz ponîstru
sunce svitlost
sipje.
Gârdelin iz éibe
piva
sve lipje.

Pri' šjor Bepon
crjên žmûl.
Kroz ponîstru vidi
mûl.

Pri' njîn žmûl,
jedân pitâr,
jedna éiba.

Ča mu višje
triba!...

O DUJI

Kamarjêre su vino
Dúji i kunpanlji lívale.
Igrãli su trešete i bríškulu,
kamarjêre su š njïman pivale.

Ka' je umra Dúje, svi su
nã greb plakali fino.
A ônda su omar pošli
u istu tovírnu na vino.

Sã' iste kamarjêre
u žmúle víno ljêdu.
Nï Dújê. Prijateji mu
iz isti' žmúli pïjêdu.

PISMO O' JUBAVI

Ômar éete, pripoštovana i lípa curo,
pripòznat ko Van ovõ pïsmo šãje,
i ča bi Van otí' reć i iskazat š njïn
o svên i tèn, i slake ríči,
i tãko daje.

Jêrbo kako bi to býlo mênì,
i čã Van se parì:
da Vas právi i júski mladíc
fermã i reće Van sve te riči, i takvě,
i druge lípe stvãri!

I tako san se odluči' pismênin naćinon
ispovídit Van se i reć sve ča oću:
o tèn, kako moje srce, i slišno,
i tãko daje... pa ne mören zaspat noću.

Mislin da éete me váko boje razumít
i svãtit o' sřca sřcu, kako se kaže,
i sve tãko, i da ée bit s višje krejãnce
i poštovãnja, i lipje Van i dražje.

Sigur san, da čete iz pisma òmar sve znat
i doznāt, i sve lipo i dobro, i ko Van šaje,
i koliko bi' još jema' reć, i sve te līpe stvāri,
kā, na priliku, kò san, čā san, i ča bi' otī',
i ča sve to u mōmen priskrōmnen srcu traje,
i drugo, i slišno, i boje, s pripoštovānjen,
i tāko dāje.

MOJA MALA BERE CVÍCE

Dok te gledan kroz grane cvitne trišnje,
u crjēnon veštici,
daleko,
kako bereš cvíce,
parī mi se da si i tī trišnja
crjēna,

i prūžan ruku
da te
uberēn.

O NAŠON JUBAVI

Kā dite, ti bi sidila na mocīru u kāli.
Jemāla si trinājst, ja petnājst līt.
Bože, ča si bila lípa!... Nas dva māli
i mlādi: u srcu nan cili svit.

Makār i nīma' posla, kālon san odī',
da te vidin, da te se naglēdan, da mōren snívat.
Tako san, u mislin, u prīsvítle zemje brodí',
a sve ča san želī': da m'e do tēbe arivāt.

Da m'e odmorit glavu na tvojojōn lípon kosi,
da m'e jemat bīlu kućicu u kāli,
i da mi postāneš žena, pa bīli žēdni i bōsi,
i da se jūbimo uvik vāko sritni i māli.

BRIST

Bi je jedân zelên brist,
mlâdo drivo, mlad mu list.
Pod njin san ti jubav da.

Bi je jedân zrilî brist,
uza nj kuća, pergul čist.
Jubila se tića dva.

Bi je jedân stâri brist.
Nekâ mu je opâ' list,
uvik istu jubav zna.

SIĆAN SE DIDA

Zidi škûri vonjadu cäjön,
u kantúnu je pauk mrižu svi,
na stâren stolu pjat još stojî,
iz keg je dobri did naš jî.

Libri i foji ležidu na tlèju.
Kroz krov su stâri prodrîle kiše,
smočile daske gnjîle i škûre,
i krov se ruši, cîpa sve višje.

S live je bândê komin stâri,
lûgôn je sivin posut po sridi.
Sićan se, sićan pokojneg dida
i gledan kako uz oganj sidi.

Žalosno zijedu razbijèna vrâta,
ka zîmskon buron slomjena grana:
ulîza vîtar, bacîje, slomîje
ponîstre, spomen minuli' dana.

Zidi škûri starinôn dišedu,
u kantunu je pauk mrižu svi,
na stâren stolu pjat još stojî,
iz kêg je dobri did naš jî.

KA' SE VRATIN U GRAD

Patin
ka' se vratin
u grad.

Ajme neboderov
ča se do sunca penjedu!
A mrvüşne dobre kuće
s crjenin kroviman
parī mi se da plačedu
i stenjedu.

I parī mi se
u Nevijork bit.
Ma jope gledan u zemju,
al' zemjē nī: korak mi
po cimēntu zbriša.

A volī' bi' ubrat koji cvit,
i za gärdelina u cíbi
mrvu kostriša.

ĆACINO POJE

Dok je ćaća u zdravju bī,
u poju je svakeg lita
bilo verdūre i cvīta,
a sã' višje ništa nī.

I slaki' je smokav bilo,
i prasak, i trišanj, i grozja.
Danas nī cabal ni lozja,
ni vina ča se je pilo.

Vele su zgradili kuće
onōd di bilo je poje.
Govōridu: žīve se bōje
vĕn ča se živilo jučer.

A jã, najstariji o' dicē,
zažĕlin bit dite mãlo,
ča bi i sã' bralo
crjĕnu prãsku ōl' cvit o' njĕ.

MAŠTIL

U dvõr
    prid umidnon kuçon
još stoji stãri maštíl.
Šporak, napol pun vodě,
al' cil.

Koliko si robe
u njën oprãla
i deškargãla!
    Koliko si robe
    sunprešãla!

Pūste gaće trūdnega čaće,
konbiněte stare tetě,
krpjene košuje strica Dūjě,
grěze šotãne babe Aně!

Koliko su lušije
i muke
podnile drage ruke!

Sã' žene ruke ne deredu:
makine na letriku peredu.

U dvõr
    prid umidnon kuçon
još stoji stãri maštíl.
Šporak, napol pun vodě,
al' — cil.

FRANJE

Na franje san se igra'
u ditinstvu sritnen.
    Jitnen
    tako
    svoju franju
    o tūju,
    pa se veselín,
    ol' je u bužu
    u zēmju
    uvalit želín.

Sà' nisan mlad,
ne igran na frànje.
Tek dikòd sitin se
na nje.

A ka' bi' se i otì' igrat,
kako bi u cimènat
moga' iskopat
bužu
za frànje?! . . .

NI LUGARINA NI VERDUNA

Onòd, di smo se rodili,
di smo
    u mlaje zemane
odili,
    blizu oneg kantuna,
jô, visoki' kuć
o' betuna!

Jedva pripoznat moren
grad:
vele kuće
    blizu kantúna,
di san bi mlad.

Jô, visoki' kuć
o' cakla,
o' betuna!

Ma ni jedněg lùgarina
ni verdúna . . .

DA JE VIŠJE JUDI

Letili bi,
sletili bi
gàrdelini,
frzelini,
faganèli
i verdúni:
svi pèrguli
tići puni!
Letile bi,

sletile bi
drāge tice,
da je veće
prāvi' jūdī,
da svak jema
lice.

ĐARDIN

Bi je đardīn
fin
i lip.

Sä' je
    brez cvīća
mršāv,
slip.

Kako ti moren
reć
sve ča bi' tī',
ka' pramalića
ni cvīća
nī? ...

SVE BIMO ZALUD JEMALI

Ōnda smo plovili,
lovili
za obid i večèru:
grezû ribu za svaki dan,
oboritu
za fjèru.

Danas bi trībalo jemat
barku, trstiku, udice
i ješku,
kâ ōnda,
    u vrimenta stāra.

Ma parī mi se,
    spora' šporka mora,
sve bimo zalud jemāli:
ne bimo ulovili
vèn kojeg ciplića
ôl' špara.

MARE

Na svaki kantūn pisme,
u svaku tvoje ime.
... A trībalo bi da ti ruke vidu,
nājskoli za vrime zīmē,

ka' ti prsti otečedu, zacrvenidu,
a ko tī ji' voli, ko ji' grije?
I ka' si jadna i gladna, s puno dicē:
ko jin daje kruva, ko jin se smije?

MRTAŠKI BROD

Gledan ga, tako, sāmeg,
brez krīl,
ka' oblaci dōjdu
i prōjdu.
Uz rivu plovī
gnjil.

I trībalo bi ga fermāt,
oli mu dat
motore,
da gre na duboko
more —
da se ne plašidu judi
ni dica.

Tribalo bi
da svoje gnjizdo nājde:
more bit da bi se smīri',
ka' sve pōrte svita
obājde.
Al' uvik je tako uz rivu,
blizu i daleko: ne grē,
ne partīje,
ne arivāje.

Da pārti, nīma jidra.
Da se ferma, nīma sidra.

GROBJE STARI' BRODI'

Jê lanterna
ispri' rive:
arivãjedu brodi,
prãzne jin sãive.

Brod se svaki
surgãje,
zavežije.

Ni jedãn višje
iz pôrta
ne partije.

JESEN

Dolibi se jesen do grãda:
kiša kã iz vidra.
Nidir uz kuće cabla, nidir jidra,
da se more čut kako pada.

Jedva do trotuara arivã kiša.
Pobigle rítke tice
i zanje pisme. Zvízdan poškurilo lice.
Kasnídu judi, ferãte: niken nĩ priša.

Kiša jedva arivã do trotuara,
me'u visokin kućan. Lunbrele sive
gredu zanamìsto svíta priko rive,
ča je sama, brez brodi, grúba i stara.

MARKU DRUGEN

(Marku Uvodiću Spličaninu)

Nima te, govõru, jur o' četresêdme,
Spličanine Marko, šjõre i brate.
Nĩ Ivê Mušice, nĩ Aždaje, nĩ Dũjke,
nĩ šjore Bete, ni Žiže, ni Katê.

More bit, da te nīma, i da si pārti.
Jerbo uvik čekamo, uvik nan nikor fali.
I parī mi se: inkontrat ću te za prvin kantūnōn,
na podān Pjace ol' u betulu u kali.

Išćen te greduć rivot, mislin: vidit ću te
di sidīš na šentadu ol' đirāješ brez priše.
Ma tebe nī... Zanamīsto tvōg smija
ćujen širene tonobilov. Sve jī' je višje.

Reka san: zanamīsto smija. Al' nī baš tako,
jerbo je meni jasna tvoja fjaba svaka.
Smijōn si, Marko, svakog ù srce taka,
al' znan: dok si se smija, tī si plaka.

ELEGIJA

I ova māla kāla
u suncu, cvīću sva,
kontrāde, skalināde,
di šetat san se zna...

I ti fumari stāri
iz koji' dima nī,
i naše none drāge
ća volimo jī' mī...

To nestaje sve dāje,
sve to ća srce zna,
nī stāri' znānac, gānac
ća voli' san jī' ja...

Nī Dūjē, Dānē, Frānē,
da dojdedu na mūl,
kod tetē Marijēte
da popījedu žmūl...

Te škūre, balatūre,
ća srāmidu se sad,
ferali, ća su sjali,
ka' mrak bi pā' na grad...

Portuni i kantuni,
di ćeka' san te ja,
šentade, serenade,
noć puna pisme sva...

To nestaje sve daje,
sve to ča srce zna,
nī stāri' znānac, gānac
ča voli' san ji' ja...

Ni Dūjē, Dānē, Frānē,
da dojdedu na mūl,
kod tetē Marijēte
da popijedu žmūl...

Sve nestaje to daje
u drāgen gradu tom,
sve nestaje, al' traje
ti bol u srcu mōm!...

JA I GRAD

(Splitu)

U tvōmen san se krilu rodi'
i rēsta
pod tvojīn svitlon.
Svīton san odi'
i brodi',
i uvik
doma do'odi.

Ako si u suncu bī,
pisme san piva
i sni,
i drito iša'.
Ka' bi te pokrili oblaci
i kiša,
škūri lancuni,
ja bi plaka
i pā'.

Ma na' tebon je uvik bilo
višje sunca.
Tako san ja,
poza svemu,
drit
osta.

RJEČNIK MANJE POZNATIH RIJEČI

U ovom se rječniku ne nalaze riječi koje su — iako u uporabi na području čakavštine — poznate i nečakavcima (*ćaća* = otac, *ponistra* = prozor, *furešt* = stranac itd.). Naravski, izostavljene su i riječi koje se od književne štokavštine razlikuju jedino releksom »jata« u *i* mjesto *je* ili *ije* (*did* = djed, *smišna* = smiješna). Izostavljene su zatim riječi u kojima se nalaze poznate čakavske osobine: *j* mjesto književnog *lj* (*poje* = polje, *bðje* = bolje); *j* mjesto *đ* (*młaji* = mlađi); *e* mjesto *o* u promjenljivim riječima (*drugen* = drugom, *svakeg* = svakog); *re* mjesto *ro* (*greb* = grob, *rest* = rasti); skup *šk* mjesto *čk* (*maška* = mačka); prefiks *va* mjesto *u* (*vazest* = uzeti); *n* mjesto *m* ili *j* u nastavcima promjenljivih riječi (*načinon* = načinom; *njin* = njim; *jon* = joj; *pismenin* = pismenim; *prvin* = prvim; *vidin* = vidim). Još su ispuštene riječi, promjenljive i nepromjenljive, u kojima je izostavljen završni glas (*bi'* = bio, *nauči'* = naučio, *svi'* = svih, *ji'* = ih, *o'* = od, *ka'* = kad). Nisu u ovaj rječnik unijeti ni glagolski oblici 3. lica prezentske množine s nastavkom *-du* (*peredu* = peru).

A

arivat — stići, prispjeti.

B

balatura — terasa, obično na ulazu u prvi kat kuće do koje (terase) vodi stepenište; *banda* — strana; *batana* — brodić ravna dna; *batelina* — lagana, mala brodica; *belaj* — nevolja, nesreća; *Bepo* — Josip; *berekin* — huncut, lukavac; *betula* — krčmica; *bimo* — bismo; *bon* — dobar; *botiljun* — oveća boca (staklenka); *borša* — torba; *branče* — riblje škrge; *brez* — bez; *briškula* — vrst igre na karte; *buža* — rupa.

C

cablo (*cabal*) — stablo, voćka (stabala, voćaka); *caklo* — staklo.

Ć

ćiba — krletka; *ćirit* — viriti, provirivati.

D

deškargat — oprati (prije glavnog pranja) rublje od nečistoće vrelom vodom i »lugom«; *di* — gdje; *dikod* — gdjekod, katkad; *dolibit se* — došuljati se, prikrašti se; *drit* — uspravan, prav.

Đ

đardin — vrt, perivoj; *đenažija* — gimnazija; *đirat* — šetati se, hodati.

F

faganel — ptica pjevica (po boji slična vrapcu); *fjaba* — priča, pričica, bajka; *feral* (*feralić*) — svjetiljka, fenjer (fenjerić); *ferata* — željeznica, vlak; *fermat* — zaustaviti; *fešta* — svečanost, proslava; *fjera* — svečanost, slavlje (crkveno); *foji* — novine; *franja* — špekula; kuglica od stakla ili slična materijala, kojom se igraju djeca; *frzelin* — vrst (male) ptice pjevice; *fumar* — dimnjak; *fun-tana* — česma.

G

gardelin — češljugar; *glenda* — šala; *gre* (od: *grest*) — ide, hoda; *grez* — grub, običan, nefin; *grozje* — grožđe; *grub* — ružan.

I

inkontrat — sresti; *intrada* — ljetina, zarada od ljetine; *išćen* (*iskat*) — tražim (tražiti).

J

jemat — imati, posjedovati; *ješka* — mamac (za ribe); *jiće* — jelo, hrana; *jitnit* — hitnuti, baciti; *jope* — opet, ponovo; *jošćec* — još; *jur* — već; *juski* — ljudski, čovječan, ispravan.

K

kala (*kaleta*) — ulica (uličica); *kalavat se* — spuštati se, silaziti; *kamarjera* — konobarica, sobarica; *kantun* — kut, ugao; *kaštigat* — kazniti; *kolur* — bója; *konbinet* — vrst ženske košulje (za spavanje), dio ženskoga donjeg rublja (kombinezon); *konistra* — pletena košara; *kontat* — pričati; računati, zbrajati; *kontrada* — ulica, šetaliste; dio grada; *kostriš* — vrst jestive trave (koja se daje i pticama); *krejanca* — pristojnost, uljudnost, odgojenost; *krnjeval* — mesopust, pokladna svečanost; *krožet* — prsluk; *krpjen* — zakrpan, okrpjen; *kunpanija* — družba, društvo; *kuntenat* — zadovoljan; *kvarat* — četvrt.

L

lancun — plahta; *lebro* — rebro; *libar* — knjiga; *lozje* — loza (vinova); *lug* — pepeo; *lugarin* — zelenčica (vrst ptice); *lunbrela* — kišobran; *lušija* — pepeo i vrela voda (za pranje rublja); *luštrat* (*se*) — sjati (*se*), blistati.

M

madir — poprečna daska broda, koja drži ostale drvene dijelove broda; *marenda* — doručak, užina; *maškara* — osoba s krinkom, krinka; *maštil* — kabao; *m'e* — mi je; me je; *me'u* — među, između; *moren* — mogu; *moreta* — krinka; *mocira* — zid, zidina; *mrvu* — malo, djelić, komadić; *mul* — pristanište.

N

napo — napola; *najskoli* — poglavito, osobito; *Nevijork* — New York; *nî* — nije, nema; *nidir* — nigdje; *niken* — nikome; *nikor* — netko; *nona* — baka; *novitad* — novost, vijest.

O

oborit — odabran, bolji, plemenit; *omar* — odmah; *onod* — ondje; *opast* — otpasti; *otit (tit)* — htjeti.

P

parit se — činiti se; *partenca* — odlazak, polazak; *partit* — otputovati, otići; *pergul* — otvorena verandica (balkon), gdje se obično stavljaju posude s cvijećem; *pitár* — posuda s cvijećem, vaza; *pjaca (pjaceta)* — trg (mali trg); *pjat* — tanjur; *podan* — dno, kraj; *porat* — luka; *portun* — kućna veža; *poza* — nakon, iza, poslije; *pramaliće* — proljeće; *prasad* (od *praska*) — bresakâ; *pripoštovanje* — osobito (veliko) poštovanje; *priša* — žurba, hitnja; *profum* — miris.

R

ripat — kašljati, hripati.

S

sebon — sobom (instr. jednine povratne zamjenice); *sić* — vjedro (od lima, s ručkom); *skalina* — stepenica, stepenik; *skalinada* — stepenište; *slaki* — sladak; *smijon* (od *smij*) — smijehom (smijeh); *spora'* — zbog, poradi; *stiva* — brodsko skladište; *sunprešat* — izgláčati; *surgavat se* — pristajati uz obalu, ukotvljavati se; *sven* — svemu.

Š

šentada — klupa, sjedalo (obično na javnu mjestu); *šerjast* — ozbiljan; *šjor* — gospodin; *škur* — taman, mrk; *šotana* — donja suknja, podsuknja; *šporak* — prljav, nečist.

T

ten — tome; *tle (tleju)* — tlo (tlu); *tovirna* — gostionica, krčma; *trešete* — vrst igre na karte.

U

umidan — vlažan.

V

vâla — uvala; *vamin* — vama; *vêle* — velike; *ven* — nego; *veće (višje)* — više; *verdun* — zelendarka, zelendura (ptica); *verdura* — zelenje; *vešta (veštica)* — ženska haljina (ženska haljinica); *vrj* — vrh, vrhunac.

Z

zabalat — zaplesati; *zanamisto* — namjesto; *zbrišat* — pokliznuti.

Ž

žmul — oveća čaša.

Napomena o akcentuiranju Benzonovih stihova

Akcente sam ovim stihovima označio prema pjesnikovu izgovoru. Budući da je to suvremeni splitski naglasak starije generacije, to i za ovaj slučaj vrijedi uglavnom ono što sam o tome napisao u »Bilješci o redigiranju i akcentuiranju Kovačićeve teksta«,* pa ću to ovdje prenijeti. Uz čakavski se substrat u splitskom govoru osjeća jak utjecaj novije štokavske akcentuacije, tako da mnoge riječi imaju tzv. *Doppelakzent*, što su ga u nekim govorima već bili zapazili Kušar, Šahmatov i posebno Milan Rešetar (*Die serbokroatische Betonung südwestlicher Mundarten*, Wien, str. 10—22, passim). Taj se dvostruki akcenat može opet realizirati u različitim varijacijama: tako da se oba čuju podjednako, npr. *òtác*, zatim tako da se jače čuje prvi, ili da se jače čuje drugi (u starijega svijeta i u afektu). Budući da se u intenzivno emocionalno prožetom jeziku pjesništva jače osjeća čakavska podloga, osobito u rimama, ja sam i u riječima koje u običnu govoru imaju *Doppelakzent*, označivao samo jedan, npr. *ponìstru* — *konìstru*, iako se u običnom govoru, pogotovo u mladega svijeta, čuje *pònìstru* — *kònìstru*. Inače sam svugdje označivao čakavski akut, bez obzira na to je li više ili manje izrazit, kao npr. (izrazit) *otìć* — *ìć*, *grē*, *bolj* itd., ili (slabije izrazit, vjerojatno tzv. Rešetarov, Ivšičev i Hrastin poludugi uzlazni) *vìri*, *otvāran*, *vazēla* itd. Međutim, taj akcenat ne dolazi samo na mjestu kratkosilaznoga akcenta, niti samo na vokalu *a* u otvorenom slogu, nego i na mjestima drugih štokavskih akcenata i na drugim vokalima (*vìri* — *vīri*, *dāvno* — *dávno*, *stāri* — *stārī*, *nēće* — *nēce* itd.).

Radovan VIDOVIĆ

---

* Ivan Kovačić: *Smij i suze starega Splita*, Split 1971, str. 265—266, passim, također ibidem str. 236.